

1 Timotheüs 5: 17-19

Paulus gaat in het gedeelte dat we nu gelezen hebben nog een aantal instructies geven hoe hij vindt dat er met de oudsten van de gemeente moet worden omgegaan. Oudsten die goede leiding geven, vooral hun die zich belasten met prediking en onderwijs, komt dubbel eerbewijs toe. Wat bedoelt Paulus?

Als in Israël een man die drie zonen had, overleed, werd zijn bezit in vier porties verdeeld. Daarvan kreeg de eerstgeborene twee delen en de beide andere zonen één deel (Deut.21:17). Toen Elia ten hemel voer, vroeg Elisa een dubbel deel van zijn geest, dat wil zeggen: de portie van een eerstgeborene. Als hij dat kreeg, was dat het bewijs dat hij Elia's belangrijkste erfgenaam en opvolger was.

Aan zo'n portie van een eerstgeborene moeten we ook denken als Paulus aan Timotheüs schrijft dat er oudsten zijn die een dubbel eerbewijs toekomen.

Bij 'eer' denken mensen vaak uitsluitend aan respect, eerbetoon. Als een staatshoofd een officieel bezoek brengt aan een land, ontvangt hij meer eerbetoon in de vorm van erewachten en muziekkorpsen e.d. dan een gewone minister of staatssecretaris. Iets dergelijks bedoelt Paulus hier niet. Hij verwacht niet dat gemeenteleden onmiddellijk in de houding springen of een soort erewacht vormen, als een ouderling arriveert.

Natuurlijk verwacht Paulus wel dat de gemeenteleden hun oudsten respecteren. Niet vanwege het feit dat het zulke geweldige mensen zijn. Voor persoonsverheerlijking is geen plaats in de gemeente van Christus. Ook niet vanwege hun 'ambt' als zodanig. Want ouderlingen die niets uitvoeren, mogen dan wel een 'ambt' ontvangen hebben, maar ze verdienen niet zoveel respect, zeker niet dubbel op. Nee, ze verdienen respect vanwege hun werk: ouderlingen die goed, op de goede manier, leiding geven, verdienen dubbel respect.

Maar toch gaat het bij dat woordje 'eer' niet alleen om respect. Het woord betekent ook: materiële hulp, bijstand, ondersteuning. Die betekenis had het ook in vs. 3, toen het over de weduwen in de gemeente ging. En dat betekent het hier ook, blijkt wel uit vs. 18. Paulus citeert daar Deuteronomium 25:4: *Gij zult een dorsende os niet muilbanden*. In het verband van Deuteronomium heeft dat niets met ouderlingen te maken. Daar gaat het echt over ossen. Maar in 1 Corintiërs 9 zegt Paulus: Wat in Deuteronomium gezegd wordt, grijpt ver boven de ossen uit. Het is ook van toepassing op de predikers van het Evangelie. Als zij bezig zijn met de prediking van

het Evangelie, moeten ze ook zonder zorg van het Evangelie kunnen leven. Dan moeten anderen ervoor zorgen, dat ze van levensonderhoud worden voorzien en dat ze daarover niet hoeven te piekeren.

In die betekenis gebruikt Paulus dat citaat ook hier. Ouderlingen die goede leiding geven, moeten ruimschoots van levensonderhoud worden voorzien. Want de arbeider is z'n loon waard.

Dit geldt met name voor die ouderlingen die arbeiden in de prediking en het onderricht. Nu moeten we dit goed verstaan. Er is wel het accent gelegd op de woorden prediking en onderricht. Alsof ouderlingen die zich daar mee bezig hielden financieel moesten worden bijgestaan en ouderlingen die zich meer met bestuurlijke taken bezig hielden niet. Ook is het wel duidelijk dat er ook andere mensen dan ouderlingen bezig waren met de verkondiging van het Evangelie. We lezen in Handelingen dat gewone gemeenteleden, die verstrooid werden, overal het Evangelie verkondigen en op Kreta zijn er oude vrouwen die jonge vrouwen moesten onderwijzen.

Nee, de nadruk moet niet liggen op de woorden prediking en onderricht, maar op arbeiden. Het woord 'arbeiden' dat Paulus gebruikt heeft de kleur van 'voortdurend, intensief bezig zijn'. Paulus wil dus niet zeggen dat 'leer-ouderlingen' ruime ondersteuning verdienen, en 'regeer-ouderlingen' niet. Daar is geen enkel motief voor te bedenken, tenzij men de leer-ouderling als hoger en belangrijker ziet dan de 'regeer-ouderling'. Maar als we de klemtoon op arbeiden leggen, is alles helemaal duidelijk. Uiteraard hebben alle ouderlingen een taak ten aanzien van prediking en onderricht. Maar sommigen van hen arbeiden daar echt in. Ze hebben er een dagtaak aan. Ze zijn fulltime bezig met de verkondingen van de blijde Boodschap. Bij de andere ouderlingen is dat niet zo. Zij doen het in hun vrije tijd en zijn prima in staat in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Ze arbeiden er niet in. Het is niet hun dagelijks werk.

Denk er nu om, zegt Paulus, dat deze mensen, die er in arbeiden, geen financiële schade lijden. Op de gemeente rust de plicht om voor deze verkondigers te zorgen. Ze mogen niet te kort komen. De gemeente mag niet krenterig zijn. Een dubbel deel. Daar is in het verleden nogal eens tegen gezondigd. Het is voorgekomen dat predikanten op een houtje moesten bijten, terwijl gemeenteleden zelf ruimschoots voldoende te besteden hadden voor hun levensonderhoud. Deze mensen hebben

niets van Paulus' woorden begrepen. De fulltimers in Gods Koninkrijk komt een dubbel deel toe.

Nadat Paulus het levensonderhoud van de oudste heeft veilig gesteld, beschermt hij in vs. 19 ook hun positie binnen de gemeente. Hij weet maar al te goed dat ambtsdragers in de gemeente soms op een minder fraaie manier besproken worden in de gemeente. Er worden ouderlingen en voorgangers soms dingen in de mond gelegd die ze nooit gezegd hebben, of dingen ten laste gelegd die ze nooit gedaan hebben. We kennen niet voor niets de uitspraak: als je je hoofd boven het maaiveld uitsteekt, wordt hij eraf geschoten. Dat overkomt een oudste nog wel eens.

En daarom, zegt Paulus, moet je hun positie beschermen. Aanklachten tegen oudsten, zonder bewijs, en hen op grond daarvan veroordelen, geeft geen pas. Het was onder het oude Israël al een algemene rechtsregel, dat geen enkele klacht ontvankelijk verklaard mag worden, tenzij er twee of drie getuigen haar konden staven. Met andere woorden: tenzij ze duidelijk te bewijzen viel.

Die regel past Paulus hier toe in de gemeente ten aanzien van oudsten. Aanklachten moeten te bewijzen zijn. Anders moeten ze terzijde gelegd worden. Ook tegen deze regel is meer dan eens gezondigd. Jammer genoeg is het meerdere keren gebeurd dat gemeenten hopeloos verscheurd werden, omdat men zich niet aan deze regel hield en inhaakte op aanklachten die niet gegrond waren.

Maar natuurlijk kan het wel gebeuren dat een ouderling zondigt. Ook zij kunnen wel een scheve schaats rijden, net als de andere gemeenteleden. En in dat geval moeten ze ten overstaan van allen terecht worden gewezen. Paulus heeft zelf in Antiochië de apostel Petrus ten overstaan van de hele gemeente tot de orde geroepen (Gal.2:11). Het publieke karakter van die terechtwijzing acht Paulus van groot belang. Het heeft een preventieve waarde voor de overige ouderlingen. Het betekent een extra rem.

We hebben een praktisch en nuchter stuk onderwijs gehoord van Paulus waarin hij het levensonderhoud van fulltime verkondigers veilig stelt en waarin hij ook de positie van oudsten in de gemeente veilig stelt. Paulus loopt al een tijdje mee en weet maar al te goed dat de gemeente nog lang de hemel niet is. En op deze manier probeert hij zonden te voorkomen en de voortgang van de verkondiging veilig te stellen.

Praktische lessen die ons ook vandaag nog richting kunnen geven aan het gemeentelven. AMEN